

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 3/2017-64

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. októbra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Katarínou Dušákovou, advokátska kancelária, Považská 26, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 22 T 190/2013 zo 6. októbra 2015, ako aj uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2 Tos 84/2015 z 19. októbra 2015 a takto

r o z h o d o l :

1. Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 2 Tos 84/2015-5876 z 19. októbra 2015 p o r u š i l základné práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 2 Tos 84/2015-5876 z 19. októbra 2015 z r u š u j e .

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a úhradu trov konania v sume 452,61 € (slovom štyristopäťdesiatdva eur a šesťdesiatjeden centov), ktorú j e Krajský súd v Žiline

povinný vyplatiť na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Kataríny Dušákovej, advokátska kancelária, Považská 26, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 3/2017-30 z 11. januára 2017 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 22 T 190/2013 zo 6. októbra 2015, ako aj uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tos 84/2015 z 19. októbra 2015.

2. Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prerokoval ústavný súd túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže sťažovateľ v podaní zo 14. marca 2017, okresný súd vo vyjadrení z 23. februára 2017 a krajský súd vo vyjadrení z 3. februára 2017 vyslovili súhlas, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd vychádzal pritom z listinných dôkazov a vyjadrení nachádzajúcich sa v jeho spise.

3. Zo sťažnosti vyplýva, že na sťažovateľa bola 8. novembra 2013 podaná obžaloba jednak pre trestný čin vraždy, ale tiež pre trestný čin všeobecného ohrozenia [podľa § 219 ods. 1, 2 písm. b) a j), ako aj § 179 ods. 1, 2 písm. c) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005].

Uznesením okresného súdu sp. zn. 22 T 190/2013 z 10. marca 2014 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 28/2014 z 19. marca 2014 bol sťažovateľ vzatý do

väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku s účinnosťou od okamihu prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody realizovaného na základe rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 T 6/2004 z 26. februára 2009 v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012.

Sťažovateľ opakovane podával žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Uznesením okresného súdu sp. zn. 22 T 190/2013 zo 6. októbra 2015 bola jeho posledná žiadosť zamietnutá a následným uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tos 84/2015 z 19. októbra 2015 bolo uznesenie okresného súdu potvrdené.

4. V ďalšom sťažovateľ vo svojej sťažnosti zhrnul relevantné skutočnosti, ktoré predchádzali jeho vzatiu do väzby v roku 2014.

Uznesením vyšetrovateľa ČVS: KRP-57/OVK-ZA-2007 bol sťažovateľ obvinený z trestného činu vraždy. Uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 532/2007 z 27. júla 2007 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tpo 57/2007 z 9. augusta 2007 bol sťažovateľ vzatý do väzby. Už počas vykonávania uvedenej väzby bol sťažovateľ obvinený aj pre skutok „Búdka“, pre ktorý bol sťažovateľ v čase podania tejto sťažnosti vo väzbe.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 443/2010 z 31. augusta 2010 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 39/2010 zo 14. septembra 2010 bol sťažovateľ znova vzatý do väzby, a to aj v súvislosti so skutkom „Búdka“.

Rozhodnutím prokurátora z 26. novembra 2010 bol sťažovateľ prepustený z väzby na slobodu pri súčasnom nariadení okamžitého nástupu do výkonu trestu odňatia slobody.

Neskôr došlo na základe rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 T 6/2004 v spojení s rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012 k nariadeniu výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 10 rokov, a to so zarátaním väzby od 14. decembra 1999 do 27. apríla 2001, od 12. júla 2001 do 16. augusta 2001, od 13. decembra 2001 do 13. decembra 2005, ako aj so zarátaním výkonu trestu odňatia slobody od 21. apríla 1994 do 30. decembra 1994, od 18. februára 1995 do 9. júna 1995, od 27. apríla 2001 do 12. júla

2001 a od 26. novembra 2010 do 18. apríla 2012. Dosiaľ nezarátaná väzba trvala od 25. júla 2007 do 27. augusta 2010 a od 27. augusta 2010 do 26. novembra 2010.

Po výkone trestu odňatia slobody bol sťažovateľ opätovne, a to už po tretíkrát vzatý do väzby vo veci „Búdka“ už uvedeným uznesením okresného súdu z 10. marca 2014 v spojení s uznesením krajského súdu z 19. marca 2014.

5. Uvedený postup a rozhodnutia všeobecných súdov považuje sťažovateľ za porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru.

Sťažovateľ predovšetkým namieta, že jeho väzba v čase podania tejto sťažnosti nebola prvým obmedzením jeho osobnej slobody zo strany okresného súdu a krajského súdu, pretože v čase rozhodovania o poslednej väzbe bol v režime obmedzenia osobnej slobody (v režime výkonu trestu odňatia slobody a niekoľkonásobnej väzby) v trvaní skoro 15 rokov. Podľa názoru sťažovateľa pritom platí, že ak je obvinený vo väzbe počas dvoch alebo viacerých samostatných období, tieto obdobia je potrebné pre posúdenie primeranosti trvania väzby podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru kumulovať.

Trestný čin, pre ktorý je sťažovateľ stíhaný, sa mal udiať v presne nezistenom období pred 9. júlom 1998, teda „*takmer pred 17 rokmi*“. V čase rozhodovania o väzbe, ktorá je predmetom tejto sťažnosti, sa sťažovateľ „*nachádzal (aj) vo výkone súhrnného trestu odňatia slobody v trvaní 10 rokov so zarátaním niekoľkých väzieb*“. Vo väzbe bol aj od 25. júla 2007 do 27. augusta 2010. Uznesením prokurátora z 26. novembra 2010 bol prepustený z väzby na slobodu z dôvodu okamžitého nástupu do výkonu trestu odňatia slobody. Výkon trestu odňatia slobody sa skončil 23. marca 2014 a následne bol sťažovateľ vzatý do väzby. Sťažovateľ teda strávil v režime obmedzenia osobnej slobody skoro 15 rokov.

6. Ustanovenie § 76 ods. 6 Trestného poriadku upravujúce celkovú lehotu väzby podľa názoru sťažovateľa nemožno vykladať tak, že orgány činné v trestnom konaní a všeobecné súdy sú oprávnené ho držať vo väzbe pre každý z trestných činov, z ktorých je obvinený samostatne či izolovane, a to maximálnu dobu. Takýto prístup by mohol mať za následok (čo sa prejavuje aj u sťažovateľa), že obžalovaný by mohol byť v súvislosti

s jedným trestným konaním vzatý do väzby až po maximálnu dobu vyplývajúcu z uvedeného ustanovenia a po prepustení z väzby by mohol byť znova vzatý do väzby pre iný trestný čin, v ktorom by začala plynúť nová maximálna lehota pre ďalšiu väzbu. Obžalovaný by teda mohol stráviť aj celý zvyšok života vo väzbe bez toho, aby bolo rozhodnuté o jeho vine.

7. Vzhľadom na dosiaľ uvedené podľa názoru sťažovateľa jeho ostatné väzobné stíhanie nemožno považovať za nevyhnutné a spôsobilé legitimizovať jeho trvajúce zbavenie osobnej slobody. V zmysle zásady proporcionality inštitút väzby nesmie byť použitý, ak by väzba nebola úmerná opatreniu trestného práva hmotného, ktoré obžalovaného podľa očakávania postihne, t. j. ak by bola nepomerne prísny procesným opatrením vzhľadom na význam veci a očakávanú sankciu, prípadne ak možno dôvodne očakávať, že dôjde k uloženiu súhrnného trestu s väzbou, ktorá sa vykonáva.

8. Ďalej sťažovateľ namieta, že pokračujúca väzba môže byť opodstatnená iba vtedy, ak existujú presvedčivé dôvody skutočného verejného záujmu, ktoré prevažujú napriek prezumpcii nevinoty nad právom na osobnú slobodu. V prípade, keď je obvinený obmedzený na osobnej slobode, je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní postupovať s osobitnou starostlivosťou a urýchlením, a to aj v takom prípade, ak k obmedzeniu osobnej slobody došlo v inej trestnej veci, ktorá prebieha paralelne, keďže aj v druhej (neväzobnej) veci je osobná sloboda obvineného vo svojej podstate obmedzená. V zmysle uvedených zásad bolo preto potrebné podľa sťažovateľa preveriť doterajší postup orgánov činných v prípravnom konaní z hľadiska toho, či sa v prípravnom konaní postupovalo s osobitnou starostlivosťou a urýchlením.

9. Podľa názoru sťažovateľa z odôvodnenia uznesenia okresného súdu sp. zn. 22 T 190/2013 zo 6. októbra 2015 nie je absolútne zrejmé, ako by mohol sťažovateľ naďalej pokračovať v trestnej činnosti, resp. z čoho konkrétne vyplýva obava, že by tak konal. Považovalo sa to za podložené len podozrením zo spáchania stíhanej trestnej činnosti, ktoré malo odôvodňovať obavu, že v prípade ponechania na slobode bude pokračovať v stíhanej trestnej činnosti. Existencia tohto dôvodu väzby je podľa sťažovateľa založená len na nepodložených dohadoch pri úplnom zanedbaní prezumpcie nevinoty. Dôležitá je v tejto

súvislosti podľa názoru sťažovateľa aj okolnosť, že „od skutkov tvoriacich predmet stíhania uplynulo vyše 17 rokov“.

10. Sťažovateľ napokon namieta, že súd by mal v každom momente trestného konania skúmať dôvodnosť vznesenia obvinenia, teda či dôvodnosť obvinenia aj naďalej trvá a či nedošlo k zoslabeniu týchto dôvodov do takej miery, že by to mohlo mať za následok absenciu jedného z materiálnych predpokladov väzby. Existencia dôvodného podozrenia, že stíhaná osoba spáchala trestný čin, je podľa argumentácie sťažovateľa „*totiž podmienkou sine qua non regulárnosti vzatia a držania vo väzbe*“. Podľa presvedčenia sťažovateľa všeobecné súdy túto otázku dôsledne neskúmali a nevzali do úvahy výsledky dokazovania na hlavnom pojednávaní, na ktoré sťažovateľ podrobne a obsírne poukazuje. Inými slovami, o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby nebolo rozhodnuté na základe aktuálnej dôkaznej situácie. Vykonaným dokazovaním bolo totiž podľa sťažovateľa výrazne oslabené podozrenie zo spáchania stíhaných skutkov.

11. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ]... na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods.1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo Uznesením

Okresný súd Žilina v Uznesení vedenom pod sp. zn. 22T/190/2013 zo dňa 6.10.2015 a Uznesením Krajský súd Žilina zo dňa 19.10.2015 vedenom pod sp. zn. 2Tos/84/2015 porušené bolo.

2. Uznesenia Krajského súdu v Žiline zo dňa 19.10.2015 sp. zn. 2 Tos/84/2015 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] (...) sa priznáva primerané zadošťučinenie vo výške 100000 euro, ktoré sú mu Okresný súd v Žiline a Krajský súd v Žiline povinný vyplatiť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. [REDAKOVANÉ] sa priznáva úhrada trov konania z titulu právneho zastupovania a to vo výške v zmysle zákona a to na účet právnej zástupkyne JUDr. Kataríny Dušákovej.“

12. Z vyjadrenia predsedu okresného súdu sp. zn. I. SprS 25/2017 z 23. februára 2017 doručeného ústavnému súdu 28. februára 2017 spolu s vyjadrením zákonného sudcu z 20. februára 2017 vyplýva, že sa predseda okresného súdu stotožňuje s vyjadrením zákonného sudcu a nemá k nemu čo doplniť.

Z vyjadrenia zákonného sudcu vyplýva, že v trestnej veci sťažovateľa bolo rozsudkom okresného súdu sp. zn. 22 T 190/2013 zo 6. októbra 2015 právoplatne rozhodnuté, pretože sťažovateľ po vyhlásení rozsudku uviedol, že sa vzdáva odvolania proti všetkým jeho výrokom. Následne bol obratom nariadený výkon trestu sťažovateľa a bolo tiež vydané uznesenie o započítaní doby trvania väzby a vykonaného trestu do súhrnného trestu odňatia slobody. Z obsahu vyjadrení sťažovateľa na hlavnom pojednávaní bolo zrejmé, že sa k žalovanej trestnej činnosti v plnom rozsahu doznal a svoje konanie oľutoval. Obhajkyňa sťažovateľa JUDr. Katarína Dušáková sa hlavného pojednávania zúčastňovala len v jeho úvode asi do decembra 2014. V ďalšom bol na hlavných pojednávaniach prítomný už len druhý obhajca JUDr. Pavol Kuric, resp. substitút. Pokiaľ sťažovateľ poukazuje na to, že už predtým bolo vznesené proti nemu obvinenie pre skutok „Búdka“, a preto časť väzby vo veci sp. zn. 0 Tp 532/2007 sa týkala aj tohto skutku, treba uviesť, že išlo o skutok, ktorý sa mal stať v období od 31. januára 1998 do 12. mája 1999 a súvisel s údajnou fyzickou likvidáciou [REDACTED]. Pre skutok „Búdka“ bol sťažovateľ vzatý do väzby až uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 443/2010 z 31. augusta 2010 a obvinenie pre tento skutok mu bolo vznesené 19. apríla 2010. Možno preto konštatovať, že medzi väzbami sťažovateľa vykonávanými na základe uznesenia okresného súdu sp. zn. 0 Tp 532/2007 z 27. júla 2007 a uznesenia okresného súdu sp. zn. 22 T 190/2015 z 10. marca 2015 nie je súvis. Väzba vykonávaná na podklade každého z týchto uznesení bola väzbou samostatnou. To isté sa vzťahuje aj na uznesenie okresného súdu sp. zn. 22 T 190/2013 zo 6. októbra 2015, ktorým bola zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby. Väzba sťažovateľa bola dôvodná až do 7. októbra 2016, kedy nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody.

13. Z vyjadrenia predsedníčky krajského súdu sp. zn. Spr 48/2017 z 3. februára 2017 doručeného ústavnému súdu 7. februára 2017 spolu s vyjadrením predsedníčky senátu

z 3. februára 2017 vyplýva, že predsedníčka krajského súdu považuje vyjadrenie predsedníčky senátu aj za vyjadrenie samotného krajského súdu.

Z vyjadrenia predsedníčky senátu vyplýva, že na hlavnom pojednávaní okresného súdu vo veci sp. zn. 22 T 190/2013 konanom 7. októbra 2016 bol vyhlásený rozsudok, ktorým bol sťažovateľ (ako aj ďalší štyria obžalovaní) uznaný vinným z trestného činu všeobecného ohrozenia podľa § 179 ods. 1 a ods. 3 písm. a) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 a bol mu uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 13 rokov. Po vyhlásení rozsudku sa sťažovateľ vzdal práva podať odvolanie. V predmetnej veci bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie 19. apríla 2010. Bol vzatý do väzby uznesením okresného súdu sp. zn. 22 T 190/2013 z 10. marca 2014, a to od momentu jeho prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody. Uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 443/2010 z 31. augusta 2010 bol sťažovateľ vzatý do väzby aj za skutok, ktorý bol predmetom konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 22 T 190/2013. Z tejto väzby bol 26. novembra 2010 prepustený prokurátorom vzhľadom na okamžitý nástup do výkonu trestu uloženého mu rozsudkom krajského súdu sp. zn. 4 T 11/2000 z 19. novembra 2008. Väzba sťažovateľa preto neprekročila zákonnú lehotu podľa § 76 ods. 6 a 7 Trestného poriadku. V súvislosti so skutkom „Búdka“ bol sťažovateľ vzatý do väzby až 31. augusta 2010, potom bol 26. novembra 2010 prepustený a následne (po výkone trestu) bol opäť vzatý (už len v súvislosti s týmto skutkom) do väzby 23. marca 2014. Je preto pravdou, že terajšia väzba nie je prvým obmedzením jeho osobnej slobody, avšak aj pri kumulácii väzieb, pokiaľ ide o skutok „Búdka“, nemožno túto hodnotiť ako neprimeranú, ba dokonca ani ako maximálnu možnú. Nemožno konštatovať, že by došlo k držaniu sťažovateľa pre každý z trestných činov, ktoré sa mu kladú za vinu samostatne, a to po maximálnu dobu.

14. Z repliky právnej zástupkyne sťažovateľa zo 14. marca 2017 doručenej ústavnému súdu 15. marca 2017, ktorou reaguje na vyjadrenia okresného súdu a krajského súdu, vyplýva, že sťažovateľovi boli neustále vznášané nové a nové účelové obvinenia, tie boli účelovo spájané, resp. rozpájané pre potreby zdôvodnenia opakovanej väzby. Priznanie viny zo strany sťažovateľa, na ktoré okresný súd a krajský súd poukazujú, nie je argumentom vo vzťahu k dôvodnosti väzby. Pre skutok „Búdka“ bolo proti sťažovateľovi vznesené obvinenie 19. apríla 2010. V tom čase sa väzobne stíhali už iné jeho trestné veci.

Sťažovateľ bol vo väzbe od 25. júla 2007 a popri tejto väzbe sa viedlo aj trestné stíhanie pre skutok „Búdka“ s tým, že tento skutok bol účelovo spojený v deň oslobodzujúceho rozsudku s inými trestnými vecami sťažovateľa tak, aby 31. augusta 2010 bol opätovne vzatý do väzby pre iné skutky tvoriace predmet skoršej väzby.

II.

15. Z uznesenia krajského súdu č. k. 2 Tos 84/2015-5876 z 19. októbra 2015 vyplýva, že ním bola zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 22 T 190/2013 zo 6. októbra 2015.

Podľa konštatovania krajského súdu sťažovateľ v písomných dôvodoch sťažnosti namietal, že § 76 ods. 6 Trestného poriadku upravujúci lehotu väzby nemožno vykladať tak, že orgány činné v trestnom konaní a následne súdy sú oprávnené držať sťažovateľa vo väzbe pre každý z trestných činov, z ktorých je obžalovaný samostatne či izolovane, a to po maximálnu dobu. Sťažovateľ je vo väzbe vo viacerých súbežne či následne vedených trestných veciach po dobu 8 rokov. Sťažovateľ dal do pozornosti uznesenia, ktorými bol držaný vo väzbe, ako aj rozhodnutia, na základe ktorých bol vo výkone trestu odňatia slobody. Je toho názoru, že v rámci skúmania materiálnych podmienok väzby sa musí zohľadniť dĺžka predchádzajúcich väzieb a okolnosti, za ktorých bolo o nich rozhodnuté, teda že bol braný do väzby vždy v bezprostrednej časovej následnosti po skončení predchádzajúcich trestných stíhaní bez odsudzujúceho rozsudku s následným prepustením z väzby v týchto veciach. Nie je možné podľa neho akceptovať stanovisko okresného súdu, že pokiaľ sa nenaplní maximálna doba trvania väzby upravená v Trestnom poriadku, nemožno ho z väzby prepustiť. Sťažovateľ tiež navrhol pripojiť vyšetrovacie spisy, z ktorých jednotlivé trestné stíhanie vyplývajú. Práve uvedené skutočnosti spôsobili, že vo viacerých súbežne či následne vedených trestných veciach je vo väzbe od 25. júla 2007 s výnimkou doby strávenej vo výkone trestu.

Podľa názoru krajského súdu nie sú dané žiadne nové skutočnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre zmenu názoru či právnych záverov krajského súdu vyjadrených v predchádzajúcich rozhodnutiach.

Záver okresného súdu, podľa ktorého doterajší priebeh dokazovania nasvedčuje tomu, že skutky sa stali a majú znaky žalovaného trestného činu, zodpovedá dosiaľ

vykonanému dokazovaniu. V danom štádiu trestného konania existujú tiež dôvody na podozrenie, že na týchto skutkoch participoval aj sťažovateľ. Je pravdou, že okresný súd hodnotí dôkazy aj v danom štádiu konania, avšak len z pohľadu toho, či žalobu potvrdzujú alebo vyvracajú. Toto hodnotenie nemá povahu ako v štádiu rozhodovania o vine a treste. Dosiaľ z vykonaných dôkazov nevyplýva, že by došlo k oslabeniu dôkaznej situácie, čo by malo za následok zánik materiálnej podmienky väzby. V tomto štádiu konania je preto vedenie trestného stíhania proti sťažovateľovi naďalej dôvodné.

Odôvodnenie uznesenia okresného súdu je podľa krajského súdu zrozumiteľné a dostatočne logické. Zodpovedá aj zásade, že je potrebné vysporiadať sa iba s takými námietkami či argumentmi, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie. Väzba sťažovateľa nepresahuje vzhľadom na trestnú činnosť, jej charakter a rozsah dokazovania rámec § 76 Trestného poriadku a nie je neprimeraná ani vzhľadom na skutkovú a právnu obťažnosť veci.

Od posledného rozhodnutia o väzbe boli vykonané hlavné pojednávania 7. júla 2015 a 19. augusta 2015. Dokazovanie sa ďalej vykonávalo 2. septembra 2015, ale aj 8. septembra 2015. Možno preto konštatovať, že okresný súd koná vo veci plynule vzhľadom na rozsah trestného konania, počet obžalovaných, ako aj vzhľadom na samotné možnosti súdu pri rešpektovaní zákonných ustanovení. Konanie okresného súdu teda zodpovedá požiadavkám urýchleného vybavovania väzobných vecí.

Obava z pokračovania v trestnej činnosti, ako samotný dôvod väzby, je aj naďalej dôsledne naplnená. Ako už bolo niekoľkokrát konštatované, sťažovateľ má 6 záznamov v registri trestov a v 3 prípadoch sa na neho hľadí, akoby nebol odsúdený. Je teda osobou so sklonom k páchaniu trestnej činnosti a tieto odsúdenia napovedajú o jeho osobe. Ani v tomto štádiu konania nemožno neprihliadať na charakter trestnej veci, ako aj jej závažnosť. Je nutné tiež poukázať aj na ďalšie trestné konania, ktoré sa vedú proti sťažovateľovi.

Pokiaľ ide o dĺžku trvania väzby, táto plne korešponduje s § 76 ods. 6 a 7 Trestného poriadku. Sťažovateľ bol v tejto veci vzatý do väzby uznesením okresného súdu sp. zn. 22 T 190/2013 z 10. marca 2014 s tým, že lehota väzby začala plynúť okamihom jeho prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, ku ktorému došlo na základe rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 T 6/2004 z 26. februára 2009 v spojení s rozhodnutím najvyššieho

súdu sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012. Uznesením okresného súdu sp. zn. 0 Tp 443/2010 z 31. augusta 2010 bol sťažovateľ vzatý do väzby aj pre skutok, ktorý je v súčasnej dobe špecifikovaný v podanej obžalobe. Uznesením prokurátora z 26. novembra 2010 bol sťažovateľ prepustený z väzby z dôvodu okamžitého nástupu do výkonu trestu, ktorý mu bol uložený rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 4 T 11/2000 z 19. novembra 2008. Je teda zrejmé, že pre daný skutok je sťažovateľ vo väzbe naďalej v zákonnej lehote a zákon upravuje maximálne doby väzby.

III.

16. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

17. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane na základe postupu stanoveného zákonom: zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak je to dôvodne považované za potrebné za účelom zabránenia spáchaniu trestného činu alebo úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

18. Sťažovateľ je presvedčený, že bol držaný vo väzbe neprimerane dlho. Všeobecné súdy sa zamerali len na skúmanie tej časti pozbavenia osobnej slobody sťažovateľa, ktorá sa týkala väzby vo veci „Búdka“ a vôbec nebrali do úvahy, že kontinuálne bol v osobitne vedených trestných veciach vo väzbe, resp. vo výkone trestu po dobu asi 15 rokov.

19. Podľa súhlasného názoru okresného súdu a krajského súdu väzbu sťažovateľa týkajúcu sa veci „Búdka“ nemožno považovať za neprimerane dlhú. Nedosiahla totiž hornú hranicu možného trvania väzby.

20. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko

odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Nevyžaduje sa, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre verdikt rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko, Georgiadis c. Grécko, II. ÚS 595/2012).

21. Vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ výslovne označil ďalšie trvanie väzby za nezákonné a nesprávne a poukázal na potrebu započítať do doby trvania väzby aj väzbu vykonanú v rámci osobitne vedených trestných stíhaní, ako aj výkon trestu v osobitne vedenom trestnom stíhaní, bolo povinnosťou všeobecných súdov sa týmito námietkami zaoberať a vysporiadať sa s nimi, keďže mohli mať zásadný význam v prípade, keby boli vyhodnotené ako dôvodné. Ústavný súd tiež pripomína, že nie je a ani nemôže byť súdom skutkovým, t. j. jeho úlohou nie je nahrádzať činnosť všeobecných súdov (napr. III. ÚS 460/2017).

V daných súvislostiach ústavný súd poukazuje na nález č. k. II. ÚS 55/98-120 z 9. februára 2000, s ktorým sa stotožnil aj najvyšší súd vo svojom uznesení sp. zn. 3 Tost 5/2012 z 22. februára 2012, keď uviedol, že držanie obvineného vo väzbe, resp. vo výkone trestu už 10 rokov sa môže javiť ako svojvoľné a hlavne účelové obmedzovanie osobnej slobody obvineného v snahe dosiahnuť jeho odsúdenie za závažné delikty (II. ÚS 5/98, I. ÚS 281/2012, I. ÚS 47/2013, 3 Tost 5/2012, Yegorov c. Slovenská republika z 2. júna 2015).

Z pohľadu ústavného súdu možno konštatovať, že nezaujatie žiadneho stanoviska k námietke, podľa ktorej do doby trvania väzby bolo treba započítať aj väzbu (výkon trestu) vykonanú v rámci osobitne vedených trestných stíhaní, zakladá dôvod na vyslovenie záveru, že uznesenie krajského súdu je zjavne neodôvodnené.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti preto došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj jeho práva na

slobodu podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 4 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 2 Tos 84/2015-5876 z 19. októbra 2015 (bod 1 výroku nálezu).

22. Keďže ústavný súd vyslovil porušenie označených práv uvedeným uznesením krajského súdu, ktorý mal povinnosť poskytnúť súdnu ochranu v okolnostiach danej veci ako všeobecný súd poslednej inštancie, znamená to zároveň, že už nie je ani potrebné zaoberať sa tou časťou sťažnosti, ktorá pre porušenie čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru smerovala proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 T 190/2013 a jeho uzneseniu zo 6. októbra 2015.

23. Z rovnakého dôvodu nie je potrebné osobitne sa zaoberať ani ďalšími námietkami sťažovateľa, avšak ústavný súd prihliadol aj na to, že sťažovateľ je už na slobode, a preto otázku jeho osobnej slobody (ktorej sa tieto námietky najmä týkajú) už toto rozhodnutie neovplyvní.

24. Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vec vrátiť na ďalšie konanie.

Na základe citovaných ustanovení ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu č. k. 2 Tos 84/2015-5876 z 19. októbra 2015 (bod 2 výroku nálezu).

25. Keďže sťažovateľ už t. č. nie je vo väzbe, neprichádzalo do úvahy postupom podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde vec vrátiť na ďalšie konanie, pretože o väzbe možno rozhodovať iba *pro futuro*, nie teda za dobu minulú (II. ÚS 595/2012). Ústavný súd mu preto v tejto časti sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

26. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ v petite sťažnosti uplatnil nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100 000 €, avšak neuviedol z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ, ktorý je kvalifikovane právne zastúpený, neodôvodnil ani vo svojej sťažnosti zo 17. decembra 2015, ale ani vo svojej replike (prostredníctvom svojej právnej zástupkyne) zo 14. marca 2017, ktorou reaguje na vyjadrenia okresného súdu a krajského súdu, z akých dôvodov sa domáha priznania primeraného finančného zadost'učinenia, ústavný súd vychádzajúc z citovaného § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľovi finančné zadost'učinenie nepriznal, teda v tejto časti sťažnosti nevyhovel.

Z uvedených dôvodov ústavný súd o žiadosti sťažovateľa na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto nálezu.

27. Sťažovateľ požadoval priznať náhradu trov právneho zastúpenia advokátkou v nešpecifikovanej výške. Ústavný súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej sume 452,61 €, a to za dva úkony právnych služieb v roku 2015 (prevzatie a príprava zastupovania a podanie sťažnosti) po 139,83 €, za jeden úkon právnych služieb v roku 2017 (replika na vyjadrenie krajského súdu) v sume 147,33 €, ako aj režijné paušály dvakrát po 8,39 € a raz vo výške 8,84 € (bod 4 výroku nálezu).

28. Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti tohto rozhodnutia.

29. Vzhľadom na čl. 133 časť vety pred bodkočiarkou ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2017